

حسابداری مدیریت

سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ

حسابداری مدیریت

مطالب فصل

▶ بهایابی محصول

▶ بهایابی سفارش کار

هزینه یابی و بهایابی:

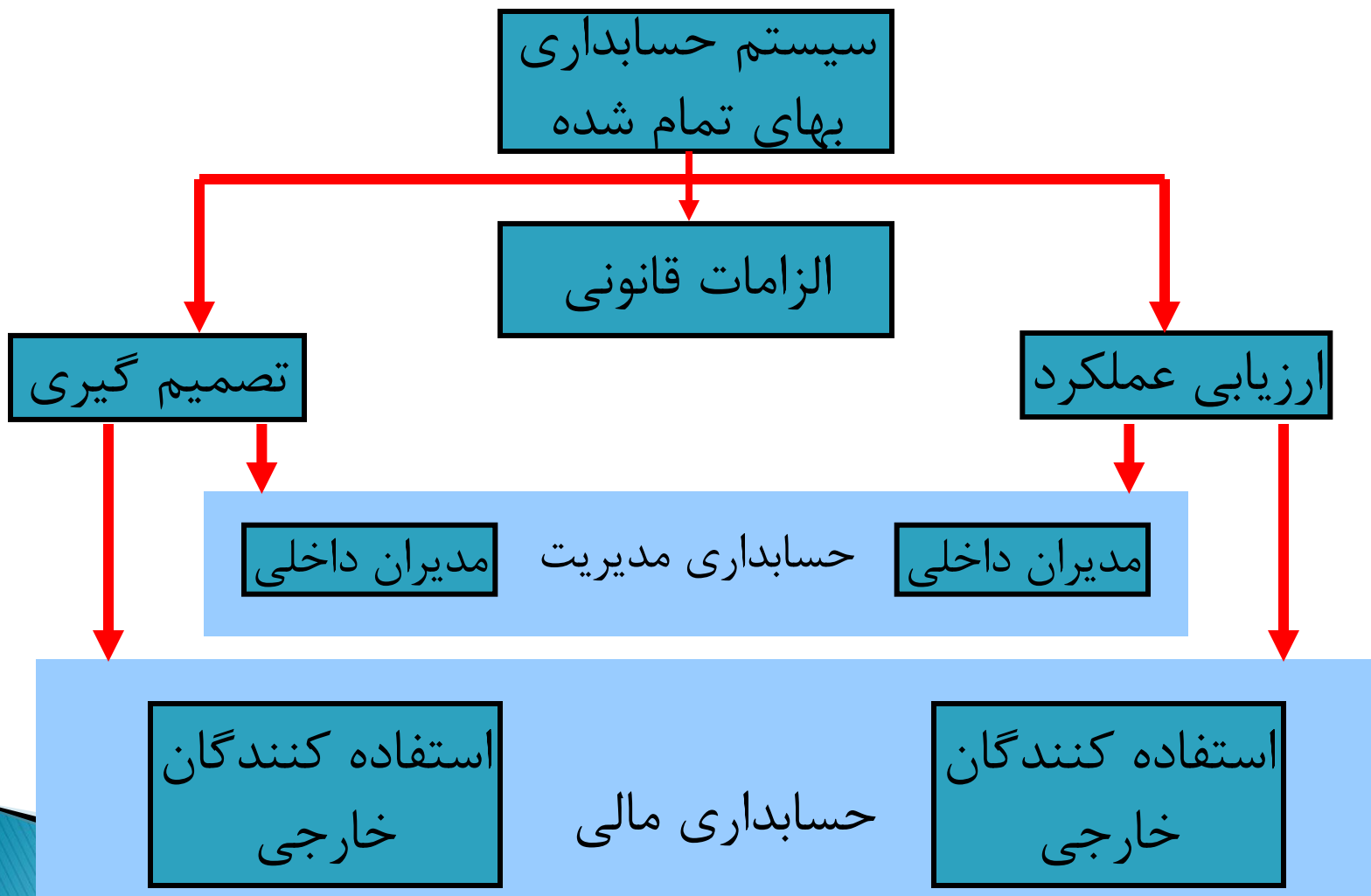
▶ به کلیه روشهایی که جهت شناسائی ، کشف و تعیین هزینه های تشکیل دهنده خدمات یا محصولات در اشکال و دسته بندی های مختلف به کار می رود **هزینه یابی** می گویند .

▶ به کلیه روشهایی که جهت شناسائی ، کشف و تعیین بهای (قیمت تمام شده) خدمات یا محصولات در اشکال و دسته بندی های مختلف به کار می رود **بهایابی** می گویند .

حسابداری بهای تمام شده

- ▶ حوزه ای از حسابداری است که با اندازه گیری، ثبت و گزارش اطلاعات مربوط به اقلام بهای تمام شده سروکار دارد.

رابطه بین سیستم های حسابداری بهای تمام شده با کاربردهای اطلاعات بهای تمام شده

مقایسه حسابداری مالی و حسابداری بهای تمام شده

حسابداری بهای تمام شده	حسابداری مالی	مبنای مقایسه
داخلی	خارجی	استفاده کنندگان
مقررات غیرمستقیم	مقررات صریح و مستقیم	محدودیتها
هرگونه اندازه گیری مالی و فیزیکی	بهای تمام شده تاریخی	مبنای ارزش گذاری
بر اساس نیاز مدیریت	حداقل سالی یکبار	زمان تهیه گزارش
یک بخش معین یا واحد شرکت	کل شرکت	دامنه شمول

استفاده از اطلاعات بهای تمام شده توسط مدیران

▶ تصمیم گیری

▶ برنامه ریزی و ارزیابی عملکرد

▶ بودجه بندی

هزینه های ساخت یا تولید/قیمت تمام شده

۱. هزینه های مستقیم

• مواد مستقیم

– موادی که مستقیماً در محصول استفاده می شود

• دستمزد مستقیم

– کاری که بطور مستقیم صرف تبدیل مواد اولیه به محصول می شود.

– دستمزد کارگرانی که روی ماشینها کار می کنند.

۲. هزینه های سربار ساخت (غیرمستقیم)

• مواد غیرمستقیم

– عدم امکان محاسبه در یک واحد کالا، مانند: سمباده، میخ، الکتروود

• کار غیرمستقیم

– کاری که امکان محاسبه در یک واحد کالا ندارد، مثل هزینه نگهداری، تعمیرکاران و ...

۳. سایر هزینه های تولیدی

• هزینه هایی که برای تولید مصرف می شود، ولی مربوط به یک محصول نمی باشد

• برق، بیمه تاسیسات، استهلاک ماشین آلات و ساختمان

محاسبه بهای تمام شده کالای فروش رفته در موسسات بازرگانی

	بهای تمام شده کالای فروش رفته:
xxx	موجودی کالای ابتدای دوره
xxx	خرید خالص
xxx	کالای آماده برای فروش
(xxx)	موجودی کالای پایان دوره
xxx	بهای تمام شده کالای فروش رفته

محاسبه بهای تمام شده کالای فروش رفته در موسسات تولیدی

	بهای تمام شده کالای فروش رفته:
xxx	موجودی کالای ابتدای دوره
xxx	بهای تمام شده کالای ساخته شده
xxx	کالای آماده برای فروش
(xxx)	موجودی کالای پایان دوره
xxx	بهای تمام شده کالای فروش رفته

هزینه های تولید

هزینه های غیرمستقیم :

➤ آن دسته از هزینه های تولید که نمی توان آنها را به یک محصول خاص ردیابی نمود مانند هزینه مواد غیرمستقیم ، دستمزد غیرمستقیم و سایر هزینه های سربار کارخانه.

هزینه مواد مستقیم :

➤ آن بخش از مواد خام که قابلیت ردیابی به یک محصول خاص را دارا باشد و از نظر مبلغ نیز با اهمیت باشد.

- چوب در ساخت یک میز
- شیر در تولید بستنی
- کاغذ در تولید کتاب

هزینه های تولید

▶ هزینه مواد غیرمستقیم

▶ آن بخش از مواد خام که قابلیت ردیابی به یک محصول خاص را دارا نباشد و از نظر مبلغ نیز کم اهمیت باشد.

○ مانند میخ

○ چسب چوب

هزینه های تولید

هزینه دستمزد مستقیم

- آن بخش از هزینه حقوق و دستمزد که می توان آنها را به یک محصول خاص ردیابی نمود و مربوط به کارگرانی می شود که مستقیماً بر روی محصولات کار می کنند یا در تبدیل مواد مستقیم به محصول نقش مستقیم دارند.

هزینه دستمزد غیرمستقیم

- حقوق و دستمزد کارگرانی که مستقیماً روی محصول کار نمی کنند اما خدماتی که ارائه می دهند از نظر فرایند ساخت ضروری محسوب می شود
  - مثلاً حقوق سرپرست تولید و نگهبان کارخانه

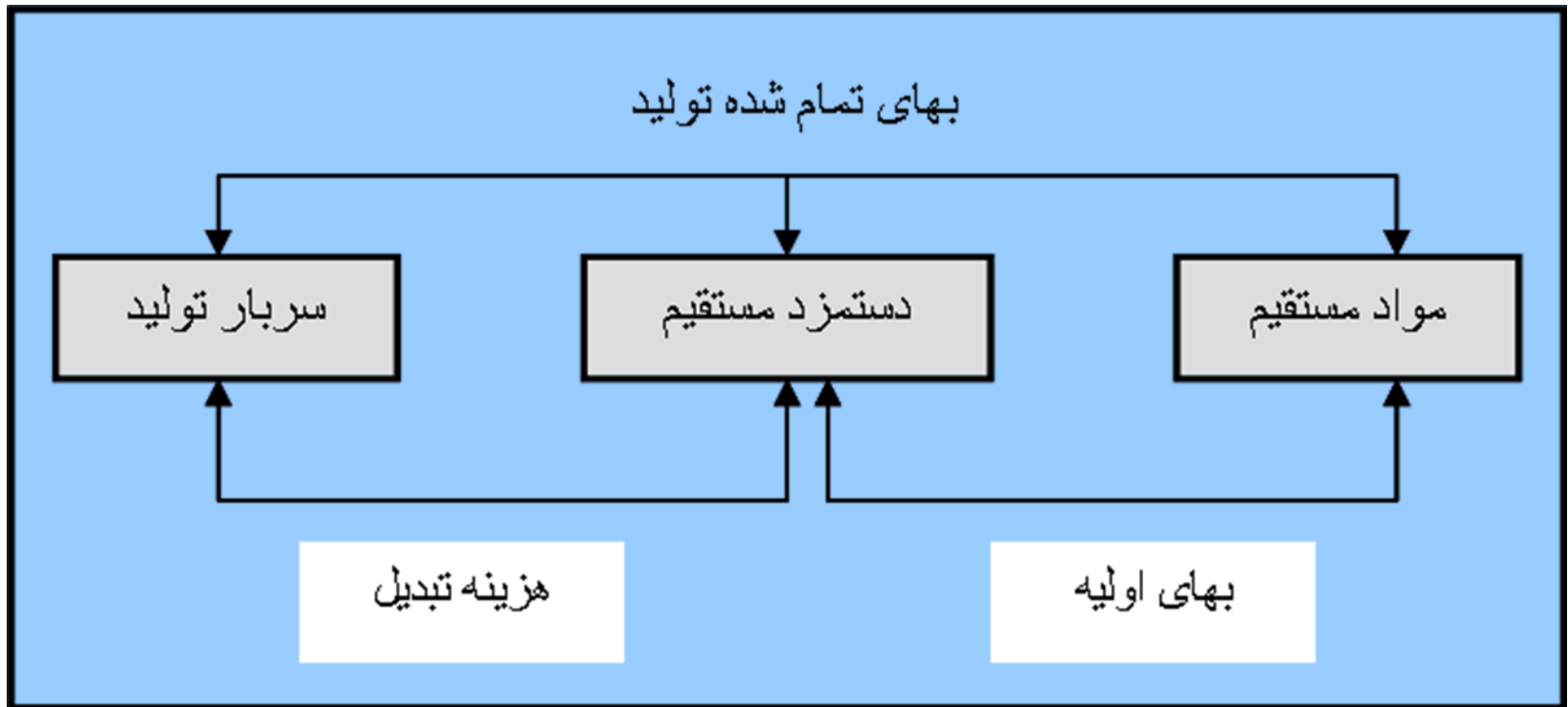
هزینه های تولید

هزینه های سربار کارخانه

➤ هزینه هایی که نمی توان آنها را به آسانی به یک محصول خاص یا سفارش معین ردیابی نمود

- هزینه مواد غیرمستقیم و دستمزد غیرمستقیم
- هزینه بیمه ماشین آلات کارخانه
- هزینه استهلاک ماشین آلات و ..
- هزینه آب و برق و تلفن کارخانه

هزینه‌های اولیه و هزینه‌های تبدیل

بهای تمام شده هر واحد محصول

$$\text{بهای تمام شده هر واحد محصول} = \frac{\text{مواد مستقیم مصرف شده} + \text{دستمزد مستقیم} + \text{هزینه های سربار}}{\text{تعداد واحدهای تولید شده}}$$

هزینه‌های محصول

➤ هزینه قابل تخصیص به کالاهایی است که به منظور فروش، خریداری یا ساخته می شوند و تحت عنوان موجودی کالا در ترازنامه نشان داده می شوند.

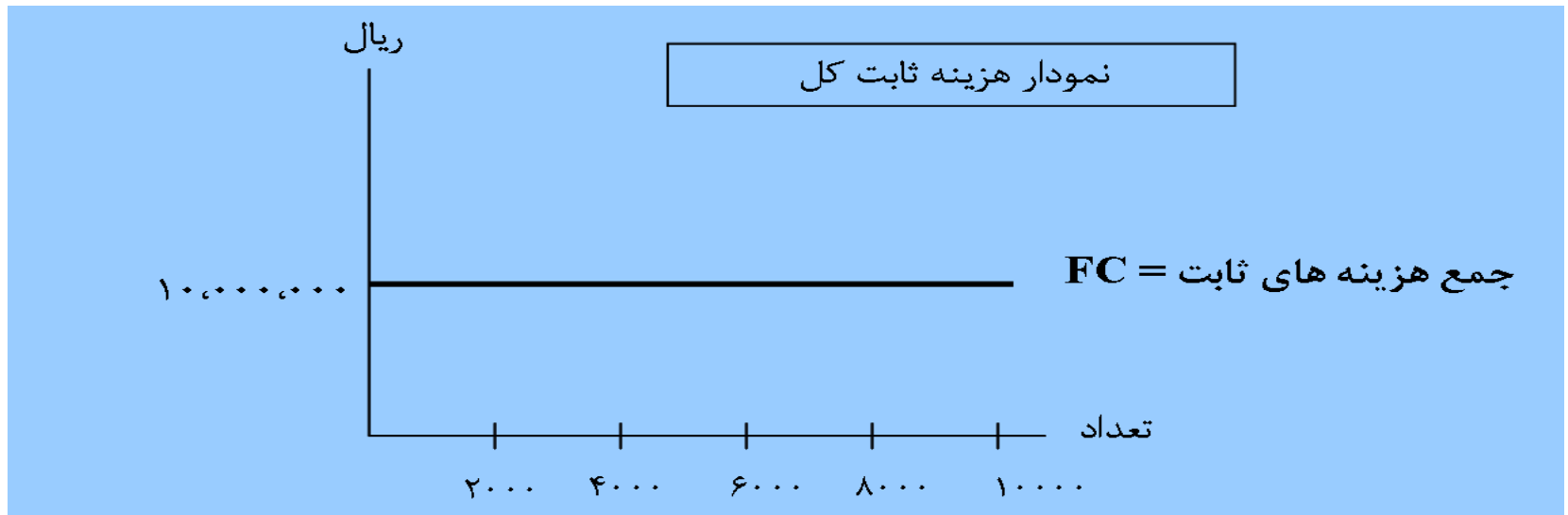
$$\text{بهای تمام شده هر واحد محصول} = \frac{\text{مواد مستقیم مصرف شده} + \text{دستمزد مستقیم} + \text{هزینه های سربار}}{\text{تعداد واحدهای تولید شده}}$$

طبقه بندی هزینه ها براساس گرایش هزینه ها

- ▶ هزینه های ثابت
- ▶ هزینه های متغیر
- ▶ هزینه های نیمه متغیر

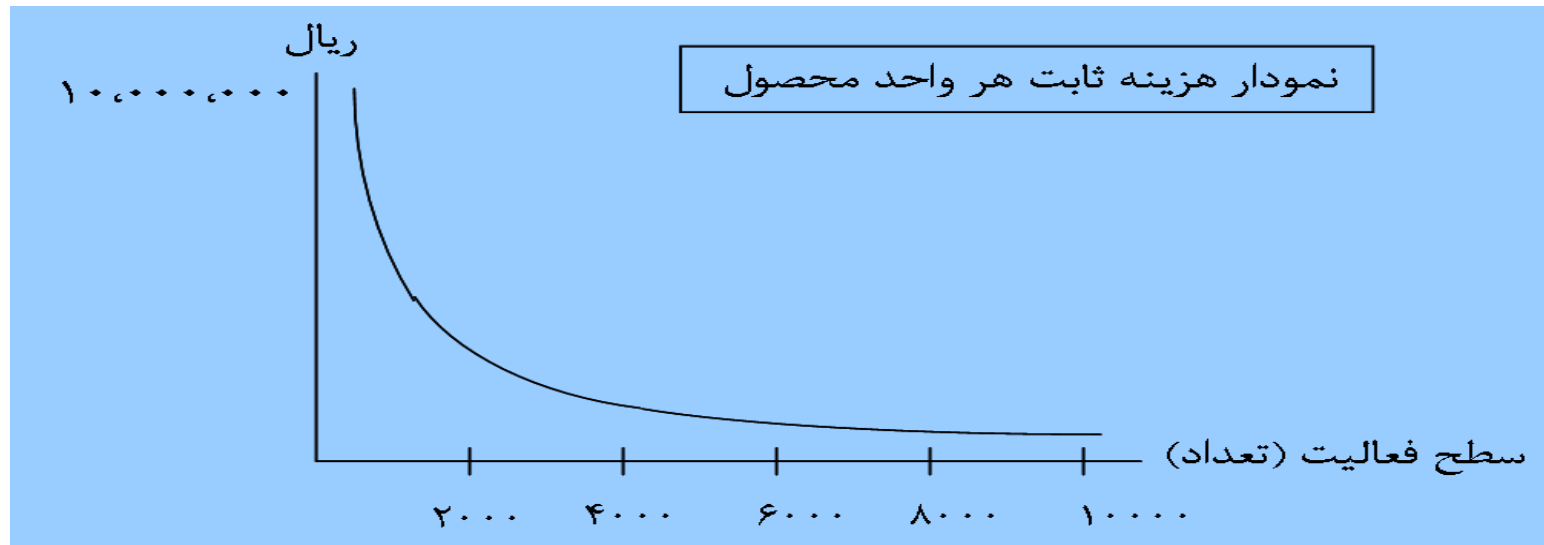
هزینه ثابت کل

- ▶ به هزینه هایی گفته می شود که با تغییر سطح فعالیت در مجموع بدون تغییر باقی بماند. مانند هزینه استهلاک ماشین آلات و تجهیزات تولیدی.

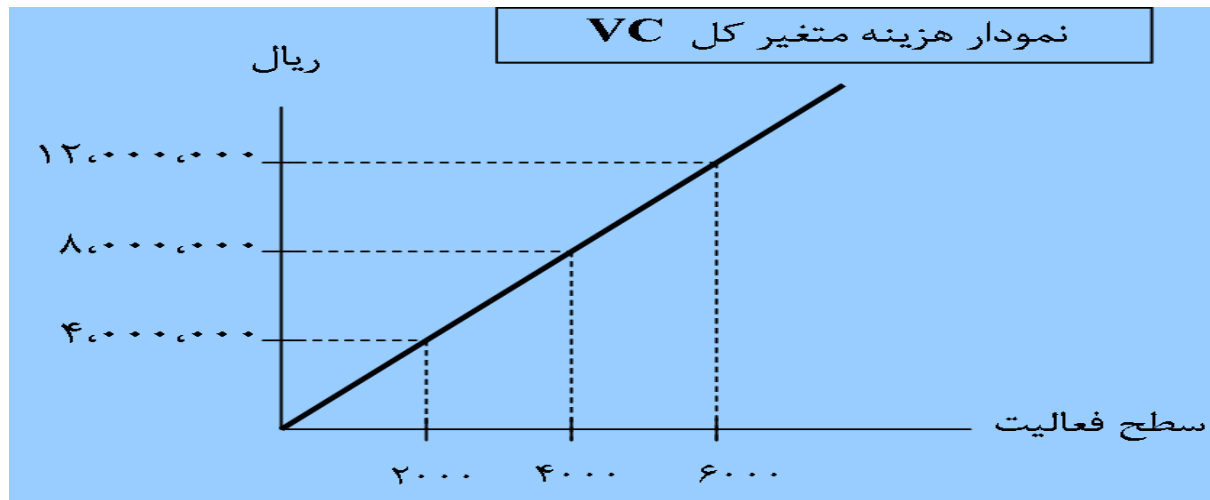
نمودار هزینه ثابت یک واحد

▶ هزینه های ثابت هر واحد محصول با افزایش یا کاهش سطح فعالیت تغییر می یابد.

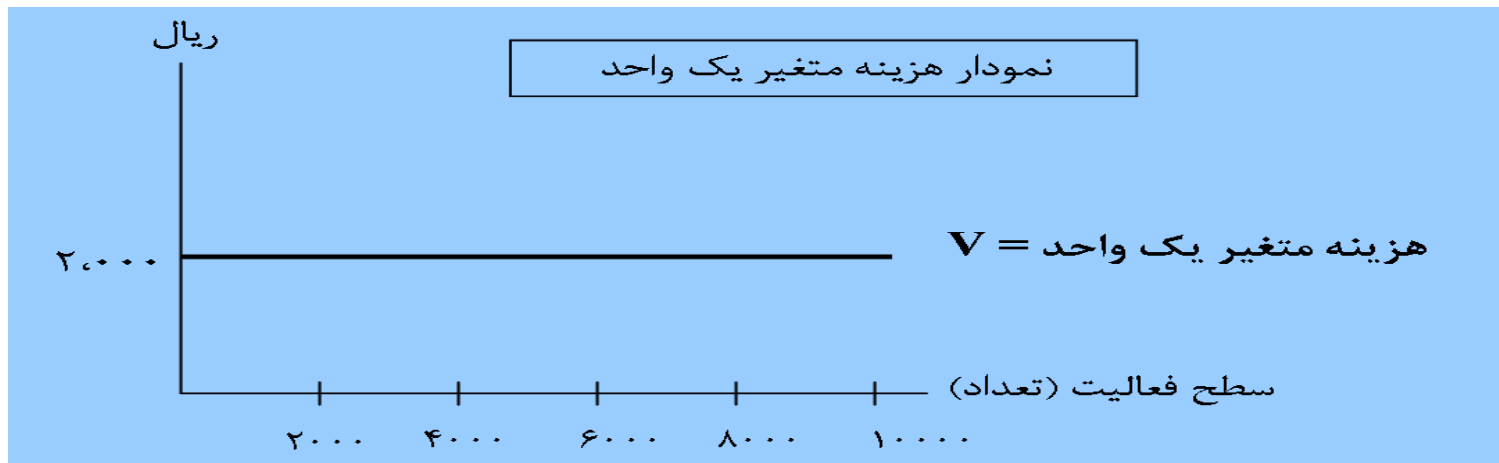
هزینه های متغیر کل

- ▶ به هزینه های اطلاق می گردد که با تغییر در سطح فعالیت تغییر می کند . مانند مواد مستقیم، دستمزد مستقیم، بخشی از هزینه های سربار ساخت.

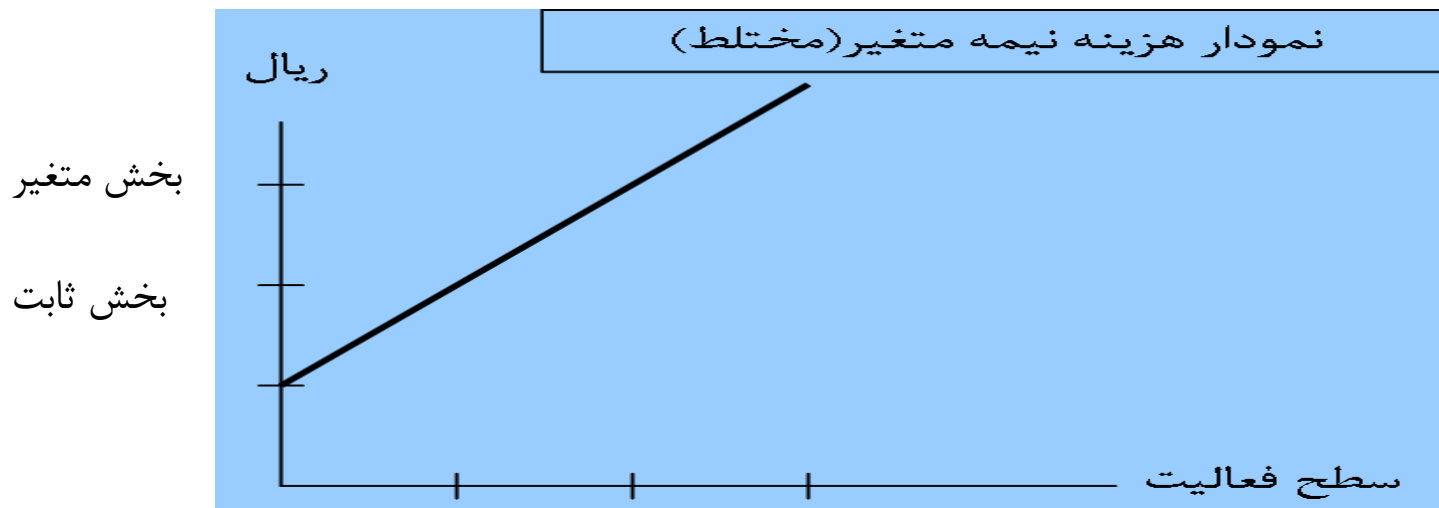
هزینه متغیر یک واحد

▶ هزینه متغیر یک واحد محصول در سطوح مختلف تولید ثابت است.

هزینه‌های نیمه‌متغیر

- ▶ به هزینه‌هایی گفته می‌شود که دارای دو بخش ثابت و متغیر می‌باشد. نمونه بارز هزینه‌های نیمه‌متغیر عبارتند از هزینه تلفن و هزینه برق.

هزینه کل

▶ هزینه کل عبارتست از مجموع هزینه های متغیر و ثابت.

